

(274. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot verhoging van hoofdstuk Va der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1918.

De toelichtende memorie, die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 28 October 1919.

WILHELMINA.

(274. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken van eene verhoging van Hoofdstuk V⁴ der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1918;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

De volgende artikelen worden verhoogd:

Rijks Universiteit te Leiden.

Artikel 94. Jaarwedden, verloftraktementen, personeele toelagen en verdere belooningen der hoogleraren van de onderscheidene faculteiten, der buitengewone hoogleraren, der lectoren en der overige ambtenaren en bedienden: met *zestig duizend zeventhonderd vijftig gulden* (f 60 750).

Artikel 95. Kosten voor aanbouw, onderhoud en verbetering, voor huur en lasten van gebouwen en terreinen, voor aankoop en overdracht van grond of gebouwen, voor onderhoud en aankoop van meubilair, voor aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, voor buitengewoon toezicht, voor reis- en verblijfkosten, voor personeele hulp en schrijffloonen, administratieve, huishoudelijke en andere uitgaven: met *honderd vier en twintig duizend vijfhonderd gulden* (f 124 500).

Rijks Universiteit te Utrecht.

Artikel 98. Jaarwedden, verloftraktementen, personeele toelagen en verdere belooningen der hoogleraren van de onderscheidene faculteiten, der buitengewone hoogleraren, der lectoren en der overige ambtenaren en bedienden: met *acht en twintig duizend vijfhonderd gulden* (f 28 500).

Artikel 99. Kosten voor aanbouw, onderhoud en verbetering, voor huur en lasten van gebouwen en terreinen, voor aankoop en overdracht van grond of gebouwen, voor onderhoud en aankoop van meubilair, voor aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, voor buitengewoon toezicht, voor reis- en verblijfkosten, voor personeele hulp en schrijffloonen, administratieve, huishoudelijke en andere uitgaven: met *negen duizend negenhonderd gulden* (f 9 900).

Rijks Universiteit te Groningen.

Artikel 101. Jaarwedden, verloftraktementen, personeele toelagen en verdere belooningen der hoogleraren van de onderscheidene faculteiten, der buitengewone hoogleraren, der lectoren en der overige ambtenaren en bedienden: met *vijf en twintig duizend gulden* (f 25 000).

Artikel 102. Kosten voor aanbouw, onderhoud en verbetering, voor huur en lasten van gebouwen en terreinen, voor aankoop en overdracht van grond of gebouwen, voor onderhoud en aankoop van meubilair, voor aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, voor buitengewoon toezicht, voor reis- en verblijfkosten, voor personeele hulp en schrijffloonen, administratieve, huishoudelijke en andere uitgaven: met *honderd acht en dertig duizend vijfhonderd gulden* (f 138 500).

Technische Hoogeschool.

Artikel 106. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen der hoogleraren van de onderscheidene afdelingen, der buitengewone hoogleraren, der lectoren en der overige ambtenaren en bedienden: met *vier en twintig duizend vijfhonderd gulden* (f 24 500).

Artikel 122. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia: met *driehonderd gulden* (f 300).

Artikel 129. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijks hogere burgerscholen: met *twee en tachtig duizend vijfhonderd gulden* (f 82 500).

Artikel 132. Subsidiën aan besturen van bijzondere hogere burgerscholen: met *twaalfduizend een honderd gulden* (f 12 100).

Artikel 159. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hogere burgerscholen benevens verdere kosten van die examens: met *elf duizend gulden* (f 11 000).

Artikel 160. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid ver-

meld in art. 86 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens: met vijf en dertig duizend vijf honderd gulden (f 35 500).

Artikel 162. Jaarwedden van drie Inspecteurs van het lager onderwijs: met achthonderd vijftig gulden (f 850).

Artikel 164. Jaarwedden en belooningen van de districts-schoolopziensers: met acht duizend zeshonderd gulden (f 8600).

Artikel 165. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopziensers: met vier duizend gulden (f 4000).

Artikel 166. Reis-, verblijf- en bureelkosten van en toelagen aan de arrondissements-schoolopziensers: met twaalf honderd vijftig gulden (f 1250).

Artikel 168. Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen tot opleiding van onderwijzers en van onderwijzeressen en bij de daaraan verbonden leerscholen, benevens tegemoetkoming in de huishuur van onderwijzers bij de leerscholen: met acht duizend eenhonderd gulden (f 8100).

Artikel 179. Bijdrage aan de gemeenten in de kosten van haar lager onderwijs, tengevolge van art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zoomede tegemoetkoming aan gemeenten wegens verlies van die bijdrage: met vier en dertig duizend gulden (f 34 000).

Artikel 180. Bijdrage aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs, te weinig genoten over 1916 tengevolge van art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs: met vijf en twintig duizend tweehonderd vijftig gulden (f 25 250).

Artikel 184 bis. Weddeverhoogingen aan hoofden en onderwijzers van bijstand aan lagere scholen ingevolge de wet van 23 Februari 1918 (*Staatsblad* n°. 147) zoomede tegemoetkomingen aan zoodanige hoofden en onderwijzers van bijstand die redelijkerwijze op gelijksoortige verhoogingen aanspraak kunnen doen gelden: met driehonderd vijf en zeventig duizend gulden (f 375 000).

Artikel 185. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineren van hen die wenschen te ontvangen eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 77 onder *a* en *b* of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, voor de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek of voor het handtekenen, vermeld in art. 87 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens: met zes en twintig duizend zeshonderd gulden (f 26 600).

Artikel 188. Kosten voortvloeiende uit het bevorderen van de lichamelijke ontwikkeling van de mannelijke en vrouwelijke jeugd buiten de school:

A. Jaarwedden van drie inspecteurs van de lichamelijke opvoeding: met honderd vijf en zeventig gulden (f 175) en het totaal met gelijk bedrag.

Artikel 195. Jaarwedden, toelagen en verdere belooningen der ambtenaren en bedienden bij 's Rijks archief te 's Gravenhage: met zes duizend driehonderd gulden (f 6300).

Artikel 197. Jaarwedden, toelagen en verdere belooningen der ambtenaren en bedienden bij de Rijksarchieven in de provinciën: met een duizend zeshonderd gulden (f 1600).

Artikel 199. Jaarwedden en verdere belooningen der ambtenaren bij het bureau der Commissie voor 's Rijks Geschiedkundige Publicatiën: met zeshonderd vijftig gulden (f 750).

Artikel 205. Jaarwedden en verdere belooningen der ambtenaren en bedienden bij de Koninklijke Bibliotheek: met vier duizend vierhonderd vijftig gulden (f 4450).

Artikel 207. Jaarwedden en verdere belooningen der ambtenaren en kosten van bediening en oppassing bij het Koninklijk Penningkabinet te 's Gravenhage: met negenhonderd vijftig gulden (f 950).

Artikel 209. Jaarwedden en verdere belooningen der ambtenaren en bedienden bij het Koninklijk Kabinet van Schilderijen te 's Gravenhage: met zeshonderd vijftig gulden (f 750).

Artikel 212. Jaarwedden en verdere belooningen der ambtenaren en bedienden bij het museum Hendrik Willem Mesdag te 's Gravenhage: met een duizend vijf en zeventig gulden (f 1075).

Artikel 214. Jaarwedden en verdere belooningen der ambtenaren en bedienden bij het museum „Huis Lambert van Meerten” te Delft: met vierhonderd gulden (f 400).

Artikel 233. Jaarwedden en verdere belooningen van de bouwkundigen, belast met het toezicht op de gebouwen voor onderwijs enz. en het personeel bij het bureel van den bouwkundige: met een duizend vierhonderd gulden (f 1400).

Artikel 248. Wachtgelden ten gevolge van art. 41 der wet tot regeling van het lager onderwijs: met vijftien duizend vijfhonderd gulden (f 15 500).

Artikel II.

Ten gevolge van vorenstaande verhoogingen van hoofdstuk VA der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1918 wordt verhoogd:

de afdeling „Hooger en middelbaar onderwijs” met vijf-honderd drie en vijftig duizend vijftig gulden (f 553 050);

de afdeling „Lager onderwijs” met vierhonderd drie en tachtig duizend achthonderd vijf en twintig gulden (f 483 825);

de afdeling „Kunsten en Wetenschappen” met zeventien duizend zeshonderd vijf en zeventig gulden (f 17 675);

en de afdeling „Pensioenen, Toelagen, Gratificatiën, Wachtgelden enz.” met vijftien duizend vijfhonderd gulden (f 15 500);

en het eindcijfer der begroting met een millioen zeventig duizend vijftig gulden (f 1 070 050).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,*

(274. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De voorgestelde verhoogingen voor de artikelen 94, 98, 101, 106, 122, 129, 162, 164, 168, 188 A, 195, 197, 199, 205, 207, 209, 212, 214 en 233, vloeien voort uit de jongste salaris-herzieningen. Waar bij de raming van die artikelen, in 1917 en bij de eventueele verhoogingsontwerpen gemaakt, vaststaande